

AZ ÚJKOR

A MAGYARORSZÁGI SZÁLLODAI, ÉTTERMI ÉS KÁVÉSZIPARI MUNKÁSOK ANYAGI ÉS SZELLEMI ÉRDEKEIT VÉDŐ SZAKLAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Dohány-utca 84. szám, III. em. 30.

Megjelenik minden hó 1-én és 15-én.

Előfizetési díjak: Egész évre 6 K.

Fél évre 3 K. Negyedévre 1 K 50 t.

Eső után köpönyeg.

Üres szálmacsseplés volt a 70 koronába kerülő „Szövetség” című szaklapunknak multi száma.

Mert annak idején nem érezték annak szükségét, hogy a pincérleányok alkalmazása ellen védekezünk, éppen úgy elvárható, hogy majd akkor sem fognak hozzá egy alapos munkához, ha vége lesz a háborúnak és aktuálissá válik a pincérleányok alkalmazásának kérdése. Most azonban: csak eső után köpönyeg a pincérleányokkal foglalkozni.

A nagy szervezkedési felvilágosításról teljesen megfeledkezve — amire Hanisch és társai so' sem hagyták serkeneni magukat, hanem helyette a pincérséget ez idő szerint egyáltalán nem érdeklő pincérleányokkal, a pincérségre határozott formában foglalkozva — a „Szövetség” című szaklapunknak egész terjedelmét foglalta el Hanisch. Ha már nem tudnak írni, nem-e volna helyesebb azt a hetven koronát hasznosabb célra felhasználni? Annak idején, amikor megpendítették a pincérleányok alkalmazását, mi számtalan tiltakozásunkban kijelentettük, hogy a pincérleányok alkalmazása, mint olcsó bérnyomó, kész veszedelem a sok családos pincérmunkás egzisztenciájára. Azonban Hanisch, akinek szorgalmához hozzá illik a pincérség teljes szétzülése, akkor is csak úgy beszél a pincérleánykérdésről, mint a Krausz né meg a Schwarczné, hogy majd nem lesz elég világos vagy barna a kávé, amit a pincérleány hoz. Na hát, most mondja Hanisch ur, hány pincérleányt küldtek már azért el munkából? — És éppen így megmaradnak hosszú évekre kihatólag olcsó bérnyomóknak. Ha a pincérleányok alkalmazása ellen nagyobb ellenállást fejtettünk volna ki, azzal sikerült volna korlátozni alkalmazásukat és talán még azt is keresztül lehetett volna vinni, hogy télen amikor amúgy is sok lesz a pincér, egyáltalában ne alkalmazzák őket. Az esémé-

nyek azt igazolják, — míg Hanisch a pincérleányokkal barátkozik — hogy a pincérmunkásoknak, az etheletlen kosztot nem is említve, munkabérikük 60 koronáról leszáll 30 koronára. Hogy ki tehet arról? Hanisch igazán nem. Na, de mi jut eszébe akkor a hetven koronába kerülő „Szövetség”-et teleírni pincérleányokkal?

Talán nincs témája (azaz sosem volt) a sok pirulástól, — amiben állandóan részesült — bitóit labirintusában? Jöjjen hozzánk az elemistákhoz, mi majd rámutatunk azon sok orvosolatlan sérelmekre, mik ellen Önnek Hanisch ur, mint a pincérmunkások hivatásos védelmezőjének nincs szava. Nem tekintve a gyakorlati elsajátítást, az kérdezzük, hogy a háború után nem-e arra fognak az olcsó munkakerőre pályázó munkáltatóink hivatkozni, hogy a háborúban sok pincér elesett és így szükségük van a pincérleányokra. Hanisch ur ezt nem, de azt meg tudja jósolni, hogy ugye se bírják használni őket és nem igaz, hogy mindnap

mindjobban beleyakorolják magukat. Pedig ezt igazolja azon tény, hogy még az Astoria-szállodában is alkalmazták őket. Szerintünk meg kell ragadni az első alkalmat, amíg nincs későn, hogy ne alkalmazzák őket. Mert, ha mindenki ilyen limonádépolitikus volna mint Hanisch, akkor egész bizonyos, hogy a pincérleányok épp úgy elterjednének Magyarországon, mint egyik-másik külföldi államban.

Mi nem is csodálkozunk, ha ezen felül, v. segédírnok így beszél, hisz már rólunk is csak a Nyilt-tér alatt mer írni, pedig mi nem bántjuk. De különben miért izgassa magát, hisz sokkal kényelmesebb a dolgokat elpalástolni a pincérmunkások Hanisch jóvaltöbbi amúgy is szomorú helyzetük rovására. Pedig higgye el, ha az Ön helyében egy világravaló, a kiuzsorázott szegény nép sorsától eltelt igazi szociálista-vezér állana a pincérek élén, még e nyáron maga a munkaközvetítő révén minden célnak elérhetők volna.

Gregorits.

Modern egyesülésünk ujászervezése.

A bizalmi rendszer titkos szervezése és a szakképzettség szabad érvényesítése.

A múlt számunkban foglalkoztunk az új egyesülésünk igazi szocialista elv szerint irányzatával.

Majd rámutatunk az egyesületi életet tüzelő és alkotó bizalmi rendszer, szervező-bizottság és a dalárda fontosságára, melyek nélkül egyesületi életet el sem tudunk képzelni.

Hogy mindezek jelen országos egyesületünkben nem léteznek, ez igazolja a részünkről számtalanszor elhangzott azon igazságok, hogy országos egyesületünk ez idő szerint mindössze egy Hanisch-féle klikk, humbug, züllött, Mope, sárgánál is sárgább kártya-galéria.

A bizalmi rendszert az elmúlt időkből levont tanulságok szerint titkosan kívánjuk bevonni az élet gyakorlatába. Ezen szándékunknak az illyképen megvalósítására azon tény szolgál okul, hogy a multban előfordultak olyan bizalmiférfiak, kik az egyesület ügyeit feloldozták a saját egyéni felfogásuknak. És minthogy nyíltan ki voltak tevé a munkáltatói ellenszenvnek, minden jóindulattal csak saját maguknak tettek kárt és így a közért való küzdelmük is meddő maradt.

E helyett a jövőben józan gondolkodású bizalmiférfiak sokkal több és hatásosabb munkával szolgálhassák az

egyesületet, mivelhogy személyük nem lesz kitéve az ellenszenv kényének és így az állásuk se fog kockán forogni.

A szakképesség kérdését is meg kell oldani. Azon sok balhiedelmek után, mintha nem lehetnének a „Zöld vadász” vendéglő munkásai egyazon egyesületben a „Ritz” vendéglő munkásaival, fel kell világosítani a munkásokat arról, hogy az egyesületre egy oly szükségük van az előbb említett vendéglő munkásainak, mint az utóbbiaknak.

Hisz' amint tudjuk, az ugynevezett nagyszabású vendéglőkben a munkást nem nézik embernek, legkevésbé a pincért. Kosztjuk pedig: a vendégektől otthagytai etelmaradékok. Hogy voltak hibák a szakképzettség tekintetében, az tagadhatatlan és éppen ezért kell iparkodnunk e kérdést úgy megoldani, hogy minden képzettség a saját jogos aspirációja szerint szabadon érvenyesíthessen.

Természetes, hogy e kérdést ennek a szellemnek megfelelő munkaközvetítővel lehet megoldani.

Gregorius.

Fenyeget a munkanélküliség.

A háborúokozta gazdasági viszonyok súlyos terhet és következményeit talán legnagyobb mértékben mi, kávéházakban dolgozók érezzük.

Nem elég az, hogy a mindennapi élethez szükséges legelemből megelhetésünket valahogy megszerezhesük — a minden rendű és rangú uszorsók hadával szemben, de ehhez még a munkanélküliség óriási réme is hozzá szegődött. Igaz, hogy eme bajok létrejöttét részben az általános rossz gazdasági viszonyokban is kereshetjük, — azonban csak részben. — A másik okozatot kizárólag saját gazdasági helyzetünk és szervezkedésünk óriási mulasztásaival lehet csak megértenünk. Hisz' ebben az irányban már évek óta stagnál az arra hivatott egyesületünk szelleme és irányzata. Amin én nem is csodálkozik, mert a gazdasági fejlődés ismeretének és az azzal járó korszerű eszközök alkalmazásának még csak a gondolata is hiányzik az arra hivatott és az egyesület irányító koponyák között. Mindezeket a közérdekű kérdéseket csak amolyan baráti-összetakolt egyesületi játék mellett sem megérteni, annál kevésbé lehet megvalósítani. Emé kérdések szánalását

csak bátor és céltudatos és erőlyes szociális szervezkedés keretein belül lehet megvalósítani, — ami sajnos, már évek óta a lehetetlenség birodalmába tartozik nálunk. Hiszen annak a pár hozzá nem értő embernek sejtelme sincs a közérdek eme fontos igényeihez. Mindeme dolgok hozzájárultak a jelen nyomorúságos helyzetünk még nagyobb és jesztőbb méreteihez, a munkanélküliséghez is. Amennyiben e súlyos szervezkedési mulasztások teljesen készületlenül találtak a kávéházak proletárjait. Ma még elgondolni is borzalmas, hogy van egy munkásosztály, amely még az évek előtt kivivott 14 korona heti fizetéssel küzködik; természetes, hogy ezen súlyos szervezkedési mulasztásnak a súlyos következményei ilyen és hasonló formákban kell hogy jelentkezzenek.

A pincérmunkásnak a jövedelme a borra való-rendszer mellett olyan nevetéses minimumra redukálódott, hogy ember legyen a talpán az, aki rendszer munka mellett is éhen fel nem fordul; és bátran hozzáteszem csak azért, hogy a pincérmunkást nem vedelmezte meg az arra hivatott egyesületnek limonádépolitika. Ahelyett, hogy céltudatos szociálpolitikát üzött volna ez iparkodott volna az erőket egyesítve tomorítani, megelégedett egy kis családai szervezkedéssel, csak egy pajtáskodási szellemben. Mindeme mulasztások szinten hozzá járultak a munkanélküliség óriási szenvedéseibe. Ma úgy áll a helyzet, hogy akár dolgozik a pincérmunkás, akár nem — a jelen éhberek mellett egyformán az éhezők hősi halála jut osztályrészül. Azt, hogy a munkálatok önként fogják e rossz gazdasági helyzetet megjavítani, azt csak a jelen egyesületi vezetőség hiheti, de én — nem.

Tehát a háború befejezése után — amint az egyesülési és gyűlékezési szabadságunkat visszanyerünk — fel a szervezkedéssel és takarítsuk el az utból azon emberi hullákat, akik eddig mesterségesen gördítettek akadályt a létünk megjavítása elé. És bízom benne, hogy felfogjuk építeni, a mi gazdasági várunkat a szociáldemokrata eszmék acél-beton érc falaival, az öszpincérmunkásság jólétére. *Vigh István.*

Lesz még szülő lánykenyér vendéglős urak.

Csupa öröm és vígság a mai zsarnok világ; azonban, hogy ennek vége kell, hogy legyen, azt önk is jól

tudják. Hiába csúptak le reánk a haza védelmétől lebilicselt és így vetetlen munkásokra mint az éhes sas a szelíd báránykára és hiába jönnek a zsarnok bármely eszközeivel, mi munkások ezt is tuléjük talán. A pincérelányrendszert is csak azért vezették be, hogy ezzel olcsóbb munkaerőt kapjanak. Erre vall azon tény, hogy már akadt olyan dísz neven vendéglősnek nevezett korcsmáros, aki a kutyának sem való szegényletes kosztot ad személyzetének, ami egyenként díszere válik a kutyáolnak és még a meglévő fizetéseket is redukálják. Van olyan zsarnok is, a kutyáolban, aki kihaszalva az alkalmat, már csak 30 koronát fizet a pincérmunkásainak — havonként. Mindez azonban csak olaj a tűzre és megvilágító fáklya a gondolkozni kevesbé tudó sötét agyak előtt.

(Körmeny) R.

A vérző temető.

Nagy százdok során pihent
Feheren, csöndben és nyugodtan,
Öleiben álvó regiment,
Akiknek tölje már a holdban,
Kis emberek, nagy emberek,
Most mind, mind álmodik az éjben.
Az örök béke szendereg
A holtak árnyas erdeiben.

De jött az év, a zord nagy év,
Melytől a vér áradni kezdett.
Pattant az er és hullt a ver
S befolyta a mely siri keret.
Temető ellen áll a harc,
Bus élők harcra holtak ellen
És átok, ver, jő, jő és kudarc
Piróslak most a siri kerten.

Ó emberek, bus emberek
Vert madarak viharba, vészbe,
Sírát és sájnál benneket
A temető, a földi béke.
Holtak hús szive feldobog,
Hogy a meliz ver áiszavárog
A holtak, ó, ok boldogok
S az élők sorsa pokolárók.

Mikor pihensz, világvihar,
Vén föld, mikor lessz jó anyánk
Szülő, ki járszadoni hagy
Es dajkadallat ringat át
Az éjbe, hol szűz, tiszta fényt
Mosolyg a hold, az ég bánat,
S nem sáppad el, látván a vért,
Mely temetők ölebe árad!

Francesbádról.

Er a kies fűrdőhely ez idő szerint annyira látogatott, hogy betegneik száma nap-nap után szaporodik.

A hadvezérség, hogy nemcsak a testi fogyatkozássá nézve megtegedett katonáknak enyhülést szerezzen és irt a nagy szenvedésekre és sebekre, hanem, hogy a lélek elevenségét a katonáknak ebben tartás, legalkalmasabb időfűrdőhelynek ismerte fel és minden zúbot kiaknáz és azt katonasággal önti be. — Nagy rajban látjuk reggelente a seregig és tess-tiszteknél tömeget, halljuk mint kívánczokan vissza a harctérre, a hazait véreket ontan.

A hölgyeknek vetélykedést örömmel szemléljük, amint lesik a megsebesült katonai pillanásait és ebből már olvassák is az önját, hogy azt feltehetik.

Főlöleség emelünk, hogy özőnével keresik fel nemcsak hölgyeink a fűrdőhelyet, hanem azon férfiak is, akik szívbetegségben szenvednek, ott gyógyulást keresnek.

Az igazgatóság számol ezzel és mindent elkövet, hogy a betegek igényeit kielégítse, mért is kiánsuk a beteg felé: fel Francesbádra.

Dr. Világosi Miksa, katonai védő

HIREK

— **Idillikus állapotok Siófokon.** Nap-nap után jönnek és mennek a pincermunkások Siófokra, a híres magyar tengerpartra dolgozni, a Váradi-féle étterem és kávéházba. De alig, hogy az első 18 órát ledolgozzák, kénytelenek a jó kószot miatt urandulni, amennyiben jó kószot kapnak. — csak enni nem. Már most tessék elgondolni, hogy mit jelent 18 órát dolgozni — és Váradi-féle kószot enni? Egyben a bánásmódnak is egy kis rússulól is van, pedig tudunkall Siófok nincs Galicziában. — Azonban úgy látszik Forgács Herimann az a főpincérre vedlet gyérkő és majd idővel meg fog tanulni tisztességet. Mindenesetre jellemző költőnét, amelyen most szabadon lehet a Váradi idomároknak lovagolni. De majd jön az öntudatraeredés és céltudatos szervezkedés.

— **Milyen hazafiai a vendéglők.** A Belváros kies közepén van egy csúszás-vendéglő. Ennek munkásharapó bérleje is csak a munkásokszákmányolással véli a mai történelmi időkkel szemben hazafias kötelességet lenni. Ez a munkások bérét megadásigodt goromba ur, minap kidobta a egy munkásat azzal a vigasztalással, hi nála a megszolgált munkájert nem volt megelégedve holmi selyen edelével, majd a harctérben éhen fog dögléni. Munkástársunk erre azt válaszolta, hogy ő a harctérben ilyen urakat fog ágyútelőlelőknek használni.

— **Vendégnyitás.** Szeptember hó 1-én nyílik meg a Tókes-féle vendéglő az Erzsébet-köruton, Budapestn.

— **Neményi kilépett a kutyából.** Amint olvassuk a vendéglős és kávésipar című szaklapban, Neményi kilépett a választmányából, Erzel egyetértően a kutyából is.

Kilépésének okait tudhatjuk azt, hogy Neményi az utóbbi időben rossz ellátása miatt nem kapott munkát a kutyából.

— **Stettner-nél Ó-tátrafűrdőben a rossz kószot miatt sztrájkba léptek az összes pincérmunkások és mind visszajöttek Budapestre.**

— **Szaktársak szives figyelmébe.** A szaklapunkban hirdető cégek hirdetésekkel kívánják támogatni érdekeinket védő szaklapunkat. És ezt mi azzal érdemeljük ki, hogy a szaklapban szükséges cikkeket fölünk rendeljük. Kérjük a szaktársakat mindenkor a szaklapunkban hirdető cégektől rendeli és vásárolni.

A Törley perségő-tyár, a tőle eredő perségő-dugókat. — hogy ez után is támogassa a pincérmunkásokat — 10 fillérvéle visszaváltja.

— **Egy fejelentés Hanisch ellen.** Az „Ujkor” szaklapunk egyik bizottsági tagja fejelentést tett Hanisch ellen a VI. kerületi előjáróságnál.

A szaklap-bizottság megfontolás tárgyává tette ezen kérdést, miből arra a meggyőződésre jutott, hogy elvi szempontból visszavonja a fejelentést. Mi elég erőseknek érezzük magunkat megvédeni a magunk igazát és így nincs sükéségünk bíróságra Hanischékkel szemben. Így az ilyen és hasonló eszközöket meghagyjuk Hanischnak főrnak.

— **Bevonult Gregorits István.** Az „Ujkor” felolós szerkesztője és lap tulajdonosa Gregorits István augusztus 16-án bevonult Budapestre, a Mária Terézia-laktanya 32. ezred. 8. századhoz.

— **A „Fogadó” foglalkozni fog a Keszei-féle étterem tanoncaival.** Mint közudomás, mi a multi számunkban a fűrt nevezett éucemről mindent megírunk, ami ellen panaszkolt volt az ottani tanoncoknak és pincérmunkásoknak. Most azonban, — amint olvassuk a Fogadó nagy hasábjai közt egy kis ha-adekban — a Fogadó is foglalkozni fog a kérdéssel. Az azonban, hogy milyen álláspontban fogja tárgyalni ezen ügyet, mint-hogy erre csak a jövő számban kerül rá a sor — még nem tudható.

— **Betörés a Hack-féle vendéglőbe.** Az elmúlt hó 10-én záras után ez ideig ismeretlen tettes betört a Boráros-tér 13. sz. alatti levő Hack-féle étterembe.

A betörő mintha csak ismerős lett volna, a főnök és a főpincérnek kasszáját kereste fel. Inétt Haek urnak, a vendéglő tulajdonosának 140 koronáját, Pista borfúnak 40 korona készpénzét és több szivart és ezenkívül Pálkövi István fűrtőpincérnek az „Ujkor” ágybuzgó lapbizottság tagjának 160 koronáját lopta ki és meglépett. A betörőt keresi a rendőrség.

— **A „Fogadó” renovált.** A néhai „Szegei Uj Kor” bukása után a Flór szerkesztőtestvérnek megalkotották a „Fogadó” Ambicióját nem maradt meddő. Minthogy más szaklap alig volt, kedvelt emberei lettek a vendéglős és kávésiparnak, különösen a vidéken. Most azonban, amikor már több a toll és sok a tinta, nagyban határoznak, mely alkalommal a már rég felerleltelent viselt országos pincérközölny nyomtatványt is lenováltatá ősi falairól.

— **Dr. Világosi Miksa** átvette az „Ujkor” ügyei képviselést. Minden szakmabeli hozzá forduljon serelemi orvoslása végett.

— **Legujobb. Leiltották Hanisch Pál fizetését.** Lapárta után arról értesítenek bennünket, hogy Hanisch Pálnak, a Budapesti Kávésségének szakszótálya titkáranak, adóssági feleiben leiltották a titkári fizetését.

**HIRDETÉSEKET
FELVESZ A
KIADÓHIVATAL**

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

A panaszos vagy egyéb leveleket kérjük a beküldő teljes címevel ellátni. Minden panaszról leközölünk. Panaszával minden károsunk hozzánk fordulhat.

A lakásváltozást kérjük esetről-esetre a szerkesztőségben bejelenteni. Ha az elküldött lapot visszaküldi, azon címre további intézkedés nem köllünk. Kérjük azon tisztelt előfizetőinket, kik a lapot legkésőbb 2-án nem kapják meg, sziveskedjenek bennünket arról azonnal értesíteni.

Lap T. Mondhatom, hogy ilyen *Nem ide Boda, Pincér-trogdalt* címetek én se itámm újságrólól arni. Egyébként olyan buták a címek, mint aki írta.

K. P. Hogyne olvastuk volna a Hanisch által pincérlányokkal teleirt marha levelet.

Lap tulajdonos és felelős szerkesztő:
GREGORITS ISTVÁN.

Kiadja az ellenzéki párt szaklap-bizottsága:
**Makko Rudolf, Pálkövi István, Riemer József,
Tuza Antal.**

Kézi :-
munka!!

Ha jó és olcsó cipőt akartok vásárolni, úgy menjetek el
Mojzsikhoz
Király-utca 46. szám alatt.

Árjegyzék ingyen. Árjegyzék ingyen.

TÖRLEY

„Az Újkor” környezete minden este találkozik

Csukovits István szaktárs vendéglőjében.
Király-utca 73.

NAGY IGNÁC pincézfelszerelési cikkek szaküzlete
Budapest, VII., Károly-körút 9.

Ájajlja: disznó hásteremt raktárát munkaterrnő pincézfelszerelési cikkekben, valamint borászati cikkek, szaróképek, hordógépek, pasteurizáló készülékek, palackok, parafadugók, címkékben stb. — Kiváló készítmény!

Pincérek figyelmébe ajánljuk
HERMANN GYULA
férfi szabót,

ki már 23 éve csakis a pincérek szabója, készít üzleti ruhákat, mérték utáni megrendelést. Mindentféle üzleti ruhák kölcsönbe kaphatók!

VII., Erzsébet-körút 12. (félemleret.)

Mindenemű nyomtatványok a legizlésebb kivitelben készülnek
**AZ UNIO-
könyvnyomdában**

Budapest, VIII. ker.,
Mikszáth Kálmán-
tér 5. Telefon:
József 42-94.

Berkovits Károly

hektograph, étertermi, kávéházi és cukrászati cikkek raktára

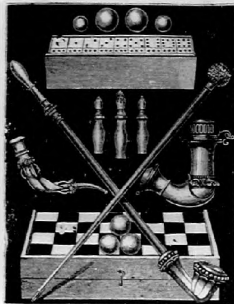
Budapest, VII., Sip-utca 5. sz.

— Telefon: 106-07. —

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

NOVÁGH KÁROLY

Alapít-
talan: 1867

TELEFON
2-18

MŰ- ÉS DISZMŰ. BUDAPEST IV., Egyetem-u. 3.
(a Takarékpénztárral szemben.)

Ájajlja gazdagon berendezett raktárát tafték- és borostyánkő dohányszerekekből, továbbá nagy választékát elefántcsont-tekegolyókból, kávéházi felszerelésekből, valamint Lignum Sanctingyólyók és bubukból, setabotók stb.-ből a lehető legolcsóbb árak mellett.
Javitások a legelsőbb árszámlás mellett elfogadhatók.

MATTONI-PÉLE
GISSHÜBLER
természetes égvényes SAVANYÚVIZ.

LITKE

Pincérek figyelmébe!

Fő- és fizetőpincérek, kiknek oldal-zsebtárcára (papírpénz részére) vagy pincértáskára (apró- és ezüstpénz számára) van szükségük, — melynek feneke nincs beillesztve, hanem a felsőrés az aljával egy darabból készült — a legutányosabb árak mellett szerezhetik be:

Képes árjegyzék bérmentve!

Molnár Vilmos

szérvkötőgyárosnál

Budapest, IV., Károly-körút 28. (Központi Városház.)